

PPWR: VAN COMPLIANCE NAAR CONCURRENTIE- VOORDEEL

**Een praktische gids voor supplychain-, aankoop-,
duurzaamheids- en packagingverantwoordelijken**

Inhoud

01	Inleiding: de PPWR als economische parameter	P3
02	De basics van de PPWR	P4
03	De 5 operationele uitdagingen	P7
04	Van risico naar kans	P10
05	Documentatieverplichtingen voor fabrikanten	P12
06	Ben je klaar? De PPWR-checklist	P14
07	Hoe Pantarein je ondersteunt	P15

Inleiding: de PPWR als economische parameter

De Europese Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR), die in 2026 in werking treedt, verandert de manier waarop bedrijven met verpakkingen omgaan fundamenteel.

De verordening introduceert bindende verplichtingen rond recycleerbaar ontwerp (Design for Recycling of D4R), hergebruik, gerecycleerde content, labeling en verboden formaten. Ze treft supplychainmanagers, aankopers, duurzaamheids- en packagingverantwoordelijken tegelijk en vereist afstemming tussen die rollen.

Verpakking werd lange tijd beschouwd als een technische en operationele aangelegenheid. De PPWR maakt er een strategische variabele van. Het aandeel gerecycleerde content (*post-consumer recycled* of PCR) in je kunststof beïnvloedt je inkooprijzen. Je D4R-score bepaalt of je toegang behoudt tot bepaalde markten en hoeveel producentenbijdrage je betaalt (via de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid of UPV) om je verpakkingen op de markt te brengen.

Wie geen actie onderneemt, loopt risico's op drie domeinen:

- Financieel: hogere producentenbijdragen, boetes en hogere kosten door moeilijk recycleerbare verpakkingen.
- Operationeel: de omschakeling naar hergebruik vraagt jarenlange voorbereiding.
- Commercieel: klanten en eindafnemers vragen nu al naar PCR-content en recycleerbaarheid.

Lastminute aanpassen kost meer dan tijdig herontwerpen. Op tijd beginnen rendeert dus op termijn.

De 7 pijlers van de PPWR

De verordening telt zeven thematische pijlers die samen een kader vormen:

1

Verboden producten

PFAS, niet-recycleerbare formaten en wegwerpplastic (single use plastic of SUP) in bepaalde segmenten.

2

Preventie

Vermindering van verpakkingsgewicht en -volume, en lege ruimte.

3

Hergebruik

Verplichte hergebruiksdoelstellingen per verpakkingstype.

4

Recycling en recyclebaar ontwerp (D4R)

Minimale recycleerbaarheidsscores, statiegeld- en inzamelsystemen en uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV).

5

Gerecycleerde content (PCR)

Verplicht aandeel gerecycleerd materiaal in kunststofverpakkingen.

6

Labeling

Een geharmoniseerd Europees labelsysteem.

7

Biogebaseerd en composteerbaar

Vereisten voor verpakkingen en etiketten op groenten en fruit.

Wie valt onder de PPWR?

De PPWR onderscheidt vier rollen die elkaar niet uitsluiten:

- **Fabrikant:** vervaardigt verpakkingen of verpakte producten onder eigen handelsmerk; voor micro-ondernemingen geldt de leverancier als fabrikant.
- **Importeur:** brengt verpakkingen uit derde landen op de EU-markt.
- **Distributeur:** biedt verpakkingen aan in de keten, anders dan de fabrikant of importeur.
- **Producent:** dit is de overkoepelende PPWR-term; wie verpakkingen voor het eerst op de markt van een lidstaat brengt – als fabrikant, importeur of distributeur – is producent en moet zich registreren.

De fabrikant draagt de zwaarste verantwoordelijkheid: hij moet via een conformiteitsbeoordeling aantonen dat zijn verpakking aan de PPWR voldoet. Importeurs en distributeurs moeten erop toezien dat de fabrikant aan zijn verplichtingen voldoet, maar voeren zelf geen conformiteitsbeoordeling uit.

Zonder data van je leveranciers
geen conformiteitsbeoordeling.
Zet daarom die gesprekken
vandaag nog op de agenda.

De tijdlijn: wat moet wanneer klaar zijn?

De PPWR treedt gefaseerd in werking. De eerste verplichtingen gelden al in 2026. Wie zich pas in 2028 of 2030 begint voor te bereiden, loopt het risico structureel achterop te raken.

De onderstaande tijdlijn laat zien wanneer de belangrijkste verplichtingen ingaan.

2026	<p>De PPWR treedt in werking:</p> <ul style="list-style-type: none">• Verbod op PFAS en andere zorgwekkende stoffen in voedingsverpakkingen.• Verklaring van conformiteit en technische documentatie verplicht.
2027	<ul style="list-style-type: none">• Registratie van producenten via Valipac of Fost Plus.• Consumenten mogen eten en drinken in eigen verpakkingen meenemen (afhaalsector).
2028	<ul style="list-style-type: none">• Herbruikbare voedselcontainers verplicht in afhaal- en bezorgsector.• Geharmoniseerde labeling verplicht.• Stickeretiketten op groenten en fruit moeten composteerbaar zijn. <p><i>Veel technische details (zoals minimale verpakkingstandaarden en de berekening van de lege-ruimteratio) worden naar verwachting vóór 2028 verder uitgewerkt via delegated acts.</i></p>
2029	<ul style="list-style-type: none">• Verplicht statiegeldsysteem voor minstens 90% van drankverpakkingen (alle plastic en metalen verpakkingen tot 3 liter).
2030	<ul style="list-style-type: none">• D4R-scores A, B en C verplicht.• Verbod op D4R D (niet-recycleerbaar).• Ecomodulering van producentenbijdragen.• Verbod op lege ruimte > 50%.• Verbod op SUP-verpakkingen in horeca en retail.• Preventiedoelstelling: 5%.• Doelstellingen voor hergebruik en PCR-content.
2035	<ul style="list-style-type: none">• Alle verpakkingen op schaal recycleerbaar• Preventiedoelstelling: 10%
2038	<ul style="list-style-type: none">• Verbod op D4R C• Alle verpakkingen minimaal D4R B (≥ 80% recycleerbaar)
2040	<ul style="list-style-type: none">• Verhoogde doelstellingen voor PCR-content, hergebruik en preventie (15%)

Opgelet

De Europese Commissie overweegt versoepelingen voor palletwikkels, spanbanden en verpakkingen die moeilijk herbruikbaar zijn omwille van hygiëne of voedselveiligheid. Verdere uitwerking wordt verwacht in 2026.

De 5 operationele uitdagingen

De PPWR raakt vijf concrete domeinen binnen je organisatie. Elke uitdaging vraagt een andere aanpak – én samenwerking tussen afdelingen die vandaag niet altijd met elkaar communiceren.

De PPWR biedt meerdere wegen. Welke je neemt, hangt af van het type verpakking – en dat vraagt een strategische keuze.

1 Verpakkingsontwerp heroverwegen: preventie en minimalisering

Tegen 2030 moeten fabrikanten aantonen dat hun verpakkingen zo ontworpen zijn dat gewicht en volume beperkt blijven tot het minimum nodig voor functionaliteit en productbescherming. Daarnaast geldt een maximale lege ruimte van 50% voor verzamel-, verzend- en e-commerceverpakkingen.

'Lege ruimte' is de PPWR-term voor het verschil tussen het volume van de verzend- of verzamelverpakking en het volume van de producten die ze bevat. Vulmateriaal – zoals papier, luchtkussentjes, noppenfolie en piepschuimchips – telt mee in die berekening.

Hoe bewijs je compliance? Via een drieledige aanpak:

1. marktonderzoek en benchmarking;
2. onderbouwde ontwerpkeuzes per criterium;
3. toelichting in de technische documentatie van je verpakking.

→ Voldoen je huidige verpakkingen aan de 50%-regel? En is dat vandaag al voldoende onderbouwd in je technische documentatie?

2 Hergebruik integreren in de supplychain

Hergebruik wordt de nieuwe norm. De doelstellingen zijn ambitieus:

- **Verzend- en verkoopverpakkingen:** 40% hergebruik tegen 2030, 70% tegen 2040.
- **Transportverpakkingen binnen één lidstaat of tussen eigen vestigingen:** 100% hergebruik tegen 2030.
- **Verzamelverpakkingen:** 10% tegen 2030, 25% tegen 2040.
Let op: ook krimpfolies en spanbanden rond pallets vallen hieronder. Omdat het technisch onmogelijk is om beide verpakkingsvormen tegen 2030 herbruikbaar te maken, wordt er gelobbyd bij de Europese Commissie. Via het Omnibus-pakket volgt mogelijk een versoepeling.
- **Drankverpakkingen:** 10% tegen 2030, 40% tegen 2040.

Uitzonderingen gelden voor verpakkingen van gevaarlijke goederen en grootschalige machines, verpakkingen die direct in contact komen met levensmiddelen en kartonnen dozen.

Extra verplichtingen gelden voor de afhaal- en retailsector. Vanaf 2028 moeten exploitanten herbruikbare voedselcontainers aanbieden zonder meerkosten voor de consument. Grote distributeurs (> 400 m²) moeten tegen 2030 minstens 10% van hun winkelvloeroppervlakte voorbehouden voor navulstations.

→ Zijn je huidige verpakkingen en logistiek klaar voor 100% herbruikbare transportverpakkingen in 2030 (binnen 1 lidstaat en tussen eigen vestigingen)? Ontwerp je vandaag al de verpakkingen die je klanten klaarstomen voor morgen?

3 D4R-score begrijpen en sturen: de financiële hefboom

Design for Recycling (D4R) is de motor achter de recyclagedoelstelling van 70% in 2030. Elke verpakking krijgt een score:

D4R-score	Recycleerbaar	Gevolg	UPV-bijdrage
A	≥ 95%	Toegestaan, laagste bijdrage	Laagst
B	≥ 80%	Toegestaan	Gemiddeld
C	≥ 70%	Verboden vanaf 2038	Hoog
D	< 70%	Verboden vanaf 2030	Verbod

De D4R-criteria worden vastgelegd in een delegated act, verwacht tegen januari 2028. Vanaf 2030 worden de producentenbijdragen via ecomodulering bepaald door de D4R-score: moeilijk recycleerbare verpakkingen worden duurder.

→ Zijn je verpakkingen straks nog concurrentieel, of vormen ze een kostenrisico? Een hogere D4R-score betekent lagere UPV-bijdragen.

4 Gerecycleerde content (PCR) verzekeren

Plastic verpakkingen moeten tegen 2030 een verplicht aandeel PCR-content bevatten*: gerecycleerd materiaal afkomstig van consumentenafval, ingezameld en verwerkt binnen de EU of een land met gelijkwaardige milieustandaarden.

Verpakkingstype	2025 (SUPD)	2030	2040
PET-verpakkingen	-	30%	50%
Contactgevoelige verpakkingen	-	10%	25%
Eenmalige plastic drankflessen	25%	30%	65%
Andere kunststofverpakkingen	-	35%	65%

* uitgezonderd composteerbare plastic verpakkingen, gevaarlijke goederen, geneesmiddelen, levensmiddelen voor zuigelingen en jonge kinderen, plastic onderdelen die minder dan 5% van het totale gewicht uitmaken

De praktijk toont dat het huidige PCR-aandeel nog ver onder de vereiste percentages ligt. De beschikbaarheid van PCR zal de komende jaren een belangrijke bottleneck vormen.

→ Neem tijdig contact op met je leveranciers om de bevoorrading van PCR-materialen te verzekeren. Wacht niet tot 2029.

5 Labeling correct toepassen

Tegen augustus 2028 moeten alle verpakkingen op de EU-markt een geharmoniseerd label dragen met informatie over het materiaaltype en de correcte sortering. Op herbruikbare verpakkingen moeten die ook duidelijk aangegeven staan, uiterlijk in februari 2029.

Het labelsysteem omvat pictogrammen per materiaalfractie (karton, glas, plastic, composiet, metaal, composteerbaar enzovoort) die moeten overeenkomen met de etiketten op afvalcontainers. Via QR-codes mogen verpakkingen verwijzen naar complexere informatie, bijvoorbeeld over hergebruik of terugneemsystemen.

Extra transparantie-eisen gelden voor kunststofverpakkingen: exacte materiaalsamenstelling (rPET vs. PET), duidelijke informatie over recycleerbaarheid en certificering van biogebaseerde inhoud bij claims rond plantaardige grondstoffen.

Opgelet

Een uniform labelsysteem heeft directe impact op je verpakking ontwerp en grafische communicatie. Je drukwerk- en premediapartners spelen een cruciale rol in de correcte toepassing. Werk daarom nauw samen.

Van risico naar kans

De PPWR is voor veel bedrijven een compliance-uitdaging. Voor wie tijdig handelt, is ze ook een strategische kans.

- Innovatieve verpakkingen bieden **een manier om je te onderscheiden**. Klanten – zowel B2B als eindconsumenten – worden kritischer. Aankoopafdelingen van grote retailers en merken vragen vandaag al actief naar D4R-scores, PCR-percentages en hergebruikopties. Wie die data beschikbaar heeft, is beter gepositioneerd voor de aanbesteding van morgen.
- Verpakkingsdata vormen een onderdeel van duurzaamheidsrapportering: **wie de PPWR-compliance structureel aanpakt, legt meteen ook de basis voor CSRD-compliance**.
- Een verpakkingsstrategie die inzet op minder materiaal, hogere recycleerbaarheid en meer gerecycleerde content, **verlaagt de carbon footprint van je verpakkingen**. Wie zijn PPWR-traject integreert in een breder klimaattransitie- of decarbonisatieplan, vermijdt dubbel werk en versterkt de samenhang van zijn duurzaamheidsstrategie.

Wie het traject tijdig opstart, heeft meer ruimte voor weloverwogen keuzes. Wie wacht, wordt geconfronteerd met een krappe deadline en beperkte opties.

Van kostenpost naar differentiator: een fictieve case

Een Belgische fabrikant van verpakte voedingsproducten startte een PPWR-gapanalyse nadat een grote retailklant had gevraagd naar de D4R-scores van zijn primaire verpakkingen. Wat begon als een reactief project groeide uit tot een strategische revisie van de volledige verpakkingsportfolio.

De analyse bracht meerdere spanningsvelden aan het licht:

- Een deel van de flexibele verpakkingen bevatte niet-recycleerbare laminaten (D4R D), maar die waren functioneel noodzakelijk voor houdbaarheid en voedselveiligheid.
- Alternatieve materialen bleken duurder en technisch nog niet volledig bewezen.
- De productontwikkeling-, inkoop- en marketingafdelingen kwamen tot verschillende conclusies over de haalbaarheid en timing van de omschakeling.

Wat het bedrijf leerde: PPWR-compliance is zelden een eenduidige technische oefening. Ze vraagt om crossfunctionele samenwerking, een gefaseerde aanpak per verpakkingstype en vroeg overleg met leveranciers over materiaalkeuzes.

De PPWR vraagt om crossfunctionele samenwerking tussen R&D, inkoop, marketing, legal ...

Documentatieverplichtingen voor fabrikanten

De PPWR legt fabrikanten vanaf 2026 drie concrete documentatieverplichtingen op:

1 Conformiteitsbeoordeling

Een conformiteitsbeoordeling is de procedure waarmee de fabrikant aantoont dat zijn verpakking aan alle wettelijke eisen voldoet. Ze omvat een adequate risicoanalyse en een risicobeoordeling van mogelijke niet-conformiteit.

De resultaten worden opgenomen in de technische documentatie en vormen de basis voor de EU-conformiteitsverklaring.

2 Technische documentatie

De technische documentatie moet bevatten:

- een algemene beschrijving van de verpakkingen en het beoogde gebruik;
- ontwerptekeningen, gebruikte materialen en beschrijvingen van onderdelen;
- een lijst van toegepaste geharmoniseerde normen;
- een beschrijving van de uitgevoerde compliancebeoordelingen;
- testverslagen.

De technische documentatie moet 5 jaar worden bewaard (10 jaar voor herbruikbare verpakkingen).

3 EU-conformiteitsverklaring

De fabrikant stelt een EU-conformiteitsverklaring op conform bijlage VIII van de PPWR. Dat document bevat:

- het unieke identificatienummer van het product;
- de naam en het adres van de fabrikant;
- een verwijzing naar de toegepaste normen;
- een handtekening met datum.

Tip

Begin vandaag al met het opbouwen van je technische documentatie. De deadline is 2026, maar een volledige verpakingsportfolio achteraf documenteren kost doorgaans meer tijd dan je denkt.

Ben je klaar?

De PPWR-checklist

Gebruik onderstaande vragen als een interne audit.
Elk 'nee' of 'in progress' wijst op een actiedomein.

- Verpakkingsinventaris**
Heb je een volledig overzicht van je verpakkingsformaten, -materialen en -volumes op de EU-markt?
- Rol in de keten**
Weet je of je een fabrikant, importeur of distributeur bent volgens de PPWR-definitie?
- Registratie**
Ben je al geregistreerd of in voorbereiding via Valipac of Fost Plus? (Deadline: 2027.)
- D4R-score**
Ken je de recycleerbaarheidsgraad van je huidige verpakkingen? Welke vallen in categorie C of D?
- Leegruimte**
Heb je de lege-ruimteratio van je verzend- en e-commerceverpakkingen al berekend?
- PCR-content**
Ken je het huidige PCR-aandeel in je kunststofverpakkingen? Heb je leveranciersgesprekken ingepland?
- Hergebruik**
Zijn je transportverpakkingen en logistiek klaar voor 100% hergebruik binnen België? (Deadline: 2030.)
- Labeling**
Is je grafische team op de hoogte van het geharmoniseerde labelsysteem? Heb je een transitieplan opgesteld?
- Technische documentatie**
Heb je al technische documentatie per verpakkingstype? Voldoet die aan de PPWR-vereisten?
- CSRD-koppeling**
Is de PPWR-compliance al geïntegreerd in je CSRD-rapporteringstraject?

Hoe Pantarein je ondersteunt

Pantarein begeleidt bedrijven van gapanalyse tot volledige PPWR-compliance. We combineren juridisch-technische expertise met strategisch advies en stakeholderengagement.

Gapanalyse en compliance-scan

We inventariseren je volledige verpakkingsportfolio, beoordelen de portfolio per PPWR-thema en leveren een prioriteitenmatrix op met een concreet actieplan.

Verpakkingsstrategie

We begeleiden je strategisch bij herontwerp, D4R-optimalisering en aanpassing van je portfolio richting 2030.

Supply chain management

We ondersteunen je bij leveranciersgesprekken over PCR-content, hergebruikslogistiek en ketendata.

Technische documentatie en conformiteitsverklaring

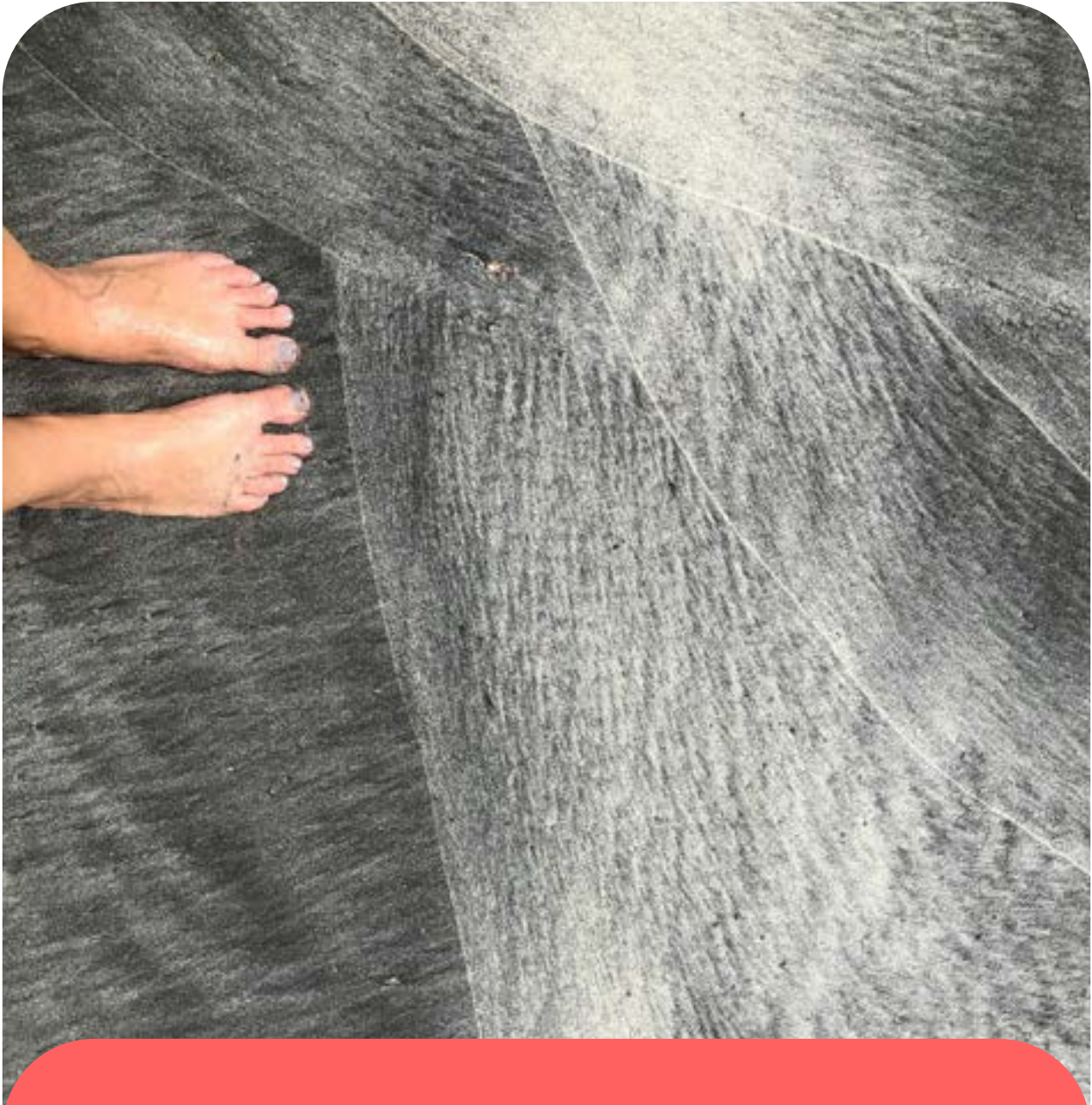
We stellen de vereiste technische documentatie en EU-conformiteitsverklaring op en valideren ze.

Wet- en regelgevingsopvolging

We monitoren delegated acts, Omnibus-ontwikkelingen en de nationale implementatie (o.a. ISA Verpakkingen).

Koppeling aan breder ESG-kader

We integreren PPWR-compliance in je CSRD-rapportering en bredere duurzaamheidsstrategie.

Doe de gratis PPWR-quickscan

Maak een afspraak voor een onlinemeeting en ontdek waar je grootste compliancerisico's liggen.

Neem contact op via mail@pantarein.be of rechtstreeks met:

Katelijne Norga
CEO & Founder
katelijne.norga@pantarein.be

Anke Massart
Head of ESG Implementation
& Due Diligence
anke.massart@pantarein.be

Colofon

Dit is een uitgave van:

Pantarein Publishing

Martelarenlaan 9

3150 Haacht

Copyright © 2026: Pantarein

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Pantarein Publishing.

Voor informatie over advies en ondersteuning: mail@pantarein.be.

▣ pantarein

We create future
businesses